

ΤΑ ΠΡΑΙΟΤΕΡΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΥΗ

Τη μυθοπλασία

των περιπέτειών

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

Οι ήρωες των «Μυστηρίων των Παρισίων» ανήκουν στα ανώτατα και στα κατώτατα στρώματα της Παρισινής κοινωνίας του 1835-1840. Είς το μυθιστόρημα αυτό, του οποίου την αφάνταστη επιτυχία δεν εσημείωσε ποτέ κανένα άλλο μυθιστόρημα, αντανά κανείς από τη μία μεριά πρίγκιπας, δούκας, μαρκησίους και κόμητας, και ά ό την άλλη άγγελικά πλάσματα, που ή μοίρα τάρριζε στο βούρκο, και τερατώδεις έγγληματίες. Τά κυριότερα πρόσωπα του έργου εινε ο πρίγκηψ Ροδόλφος, ήγειμν του Γερμανικού κρατιδιου του Γερφολσταίν και ή Μαριάνθη ή Κελαιδίστρα, μία κοπέλλα άγγελικής όμορφιάς και καλώςήνης που ο πρίγκηψ την τράβηξε από τό περιβάλλον των έγγληματιών, όπου έζησε για νά τή μορφώσει και νά την διαπαιδαγωγήσει. Τρομεροί όμοιοι έχθροί άπειλούν την Μαριάνθη, οι όποιοι κατορθώνουν νά την απαγάγουν από τον πρίγκηψ και νά την κλείσουν στις γυναικείες φυλάκες του Σαιν-Λαζάρ.

Έντομηταιξή ο πρίγκηψ Ροδόλφος, ό όποιος λατρεύει τή Μαριάνθη γιατί του θυμίζει την κόρη που άπέκτησε από τον κυρφό γάμο του με κάποια καταθόνια γυναίκα, την κόρημα Σάρα Μάξ Γκρεγκόρ, του κάκου φράζει παντού για νά την ξαναβρη. Μά δεν άπειλίεται.

Γάμψ από τον πρίγκηψ και την Κελαιδίστρα κινούνται και δρούν και οι άλλοι ήρωες του έργου: Η γρηά Κοκουβράγια, μία τρομερή μέγαιρα που έβασάνισε την Κελαιδίστρα κατά την παιδική της ήλικία, ό Δάσκαλος, ένας έγγληματικός άπάχης, τον όποιο έτόφλωσε ο πρίγκηψ για τά έγγλημάτα του, ό συμβολαιογράφος Ζάκ Φεράν, ένας καταθόνιος και σατανικός άνθρωπος που παρουσιάζεται ως ύπόδειγμα ήθιχής, ή Σάρα Μάξ Γκρεγκόρ, ή μουσική σύζυγος του πρίγκηπτος την όποια ο Ροδόλφος έδωσε όταν του άπεκάλυψε τό σατανικό χαρακτήρα της, ή δυστυχισμένη οικογένεια του τρελλού λιθογλύφου Μορέλ, την όποια προστατεύει ο πρίγκηψ, ή χαριτωμένη κι άνοιχτόκαρδη μοδιστρούλα Γελασίνια, ή φιλάνθρωπος και όμοιοτάτη μαρκεζία ντ' Αρβιλ, την όποια αγαπά ο πρίγκηψ χωρίς νά τής τό έχη έξομνησθή ποτέ, ή έπιτολκία μά καλοκαρδη δούκισσα ντ'ε Λουσιναι, ό άσωτος και καταχρησμένος όποκόμης Φλωρεστάν ντ'ε Σαιν Ρεμύ, έραστής της δουκίσσης, ό κόμης ντ'ε Σαιν Ρεμύ, ό αίσθητος πατέρας του Φλωρεστάν, ό όποιος όμως δεν αγαπά καθόλου τό γιού του, γιατί τον θεωρεί ως καρπό κάποιου ένόχου έρωτος τής συζύγου του, ή κόμηςμα ντ'ε Φερμνόν και ή ώραία κόρη της Κλάρα, τον όποιον ό συμβολαιογράφος Ζάκ Φεράν κατεχράσθη όλη την περιουσία για νά τς ριξει στην εσχάτη ένδεια, κτλ. κτλ.

Στό σημείο αυτό του μυθιστορήματος, ό κόμης ντ'ε Σαιν-Ρεμύ παίγναι για πρώτη φορά, έπειτ' από πολλά χρόνια στο μέγαρο του γιού του, για νά ζήτηση πληροφορίες για την κόρημα ντ'ε Φερμνόν και την κόρη της, τς όποιες θέλει νά προστατεύση στη δυστυχία τους. Άντι όμως του γιού του, συναντάει την έρωμένη του δούκισσα ντ'ε Λουσιναι, με τον πατέρα της όποι-ας συνειδέτο φιλικά άλλοτε και με την όποια συνομιλεί:

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

— Θα μ' έβλιβε πολύ μία συνάντησή μου μαζί μετό γιού μου. Είπε ό κόμης ντ'ε Σαιν Ρεμύ. Μοναχά ή έλπιδια νά μάθω άπ' αυτόν τίποτε για την κυρία ντ'ε Φερμνόν και την κόρη της μ' ανάγκασε, ναρβθό στο σπίτι του έπειτ' από τόσα χρόνια. Λοιπόν, χάρτε, άγαπητή μου δούκισσα.

— Ω! Είστε πολύ σκληρόκαρδος άνθρωπος! Είπε ή δούκισσα ντ'ε Λουσιναι! Γιατί άφήνετε τό παιδί σας, έτσι μόνο και άπροστάτευτο; Και όμως, δεν φαντάζεστε πόση ανάγκη έχει των συμβουλών σας...

— Τι λές Κλοτίλδη; Έκανε ό κόμης εξαφνιασμένος. Μά ό γιούός μου εινε πλούσιος, εύτυχής...

— Να, αλλά εοδεύει τυφλά κι' άσυλλόγηστα την περιουσία του και ζή με μεγαλο-

πρέπεια πρίγκηπος. Και γι' αυτό φοβάμαι τρομερά μήπως τον μπλέξουν. Δεν τόλμησα ποτέ νά του άπευθώνα την παραμικρή παρατήρησι για τς άσωτέιες του, έν πρώτοις γιατί κ' έγώ του μοιάζω λίγο... κ' έπειτα για μερικές άλλες σίτιες. Έσεις όμως σαν πατέρα του που εισαστε θά μπορούσατε...

— Η δούκισσα ντ'ε Λουσιναι δεν έτελείωσε τή φράσι της. Θόρυβος φωνών άκούστηκε στη διπλανή αίθουσα άνάμεσα στις όποιες ξεχωρίζε ή φωνή του ύποκόμητος Φλωρεστάν ντ'ε Σαιν Ρεμύ.

— Μά ενν' άδύνατον νά πληρώσω! Έλεγε ό ύποκόμης. — Τότε, του άπάντησε κάποιος άλλος, ό όποιος βρισκόταν μαζί του, μέσα σε τέσσερες ώρες θά συλληφθήτε και θά φυλακιστήτε ως πλαστογράφος. Καί ξέρετε πώς τιμωρείται ή πλαστογραφία; Με κάτεργο. Ναί, με κάτεργο, δυστυχισμένε μου ύποκόμη.

Είνε άδύνατο νά παραστήσουμε τό βλέμμα που άλλαξαν ή δούκισσα ντ'ε Λουσιναι και ό πατέρας του Φλωρεστάν, μόλις άκούσαν τή λέξι: κάτεργο. Ό κόμης έγινε κατάγλωμος, τά γονάτα του άρχισαν νά τρέμουν και στρήχτηκε σε μία πολυθρόνα για νά μην πέσει κάτω. «Ω! ήταν τρομερό αυτό που άκούγε. Νά κινδυνεύη ν' άτιμαστή τό σεβαστό κ' ευπόκλητο όνομα του από τον άνθρωπο αυτό που τον θεωρούσε δχι: παιδί του, αλλά καρπό του ένόχου έρωτος τής συζύγου του!

Μόλις του πέρασε ή πρώτη του ταραχή, μία έκφρασι τρομερής όργης άπλώθηκε στα χαρακτηριστικά του, και, άπειλητικά, θέλημε νά όρμηση προς τό διπλανό δωμάτιο.

Μά ή δούκισσα ντ'ε Λουσιναι τον άρπαξε άπ' τό μπράστο και του είπε με φωνή γεμάτη πεποίθησι:

— Είνε άθώος!... Σας όρκίζομαι!... Είνε άθώος!... Άς άκούσουμε πρώτα...

Ό κόμης στάθηκε. Ήθελε νά πεισθή άν ήσαν αλήθεια όσα του έλεγε ή δούκισσα ή άν ήθελε νά τον ξεγελάσει. Τίποτε όμως άπ' αυτά τά δυό δεν συνέβαινε, γιατί ή δούκισσα έπίστευε τυφλά στην τιμιότητα του Φλωρεστάν. Ό ύποκόμης για ν' άποσπάση και άλλα χρήματα από τή γενναιοδωρη αυτή γυναίκα που τον είχε σώσει και τώρα από τή φυλάκισι και τή καταδωξείσι του συμβολαιογράφου Ζάκ Φεράν, την είχε ξεγελάσει και είχε παρουσιάζει τον εαυτό του ως θύμα πλαστογράφων, οι όποιοι ήθελαν νά φορτώσουν τώρα τς τς πλαστογραφίες τους σ' αυτόν. Ή δούκισσα ήξερε πόσο άσωτος ήταν ό έραστής της, αλλά τον θεωρούσε άνικανο νά διαπράξη και την παραμικρή άτιμία.

— Η συναλλαγματικί σας ήσαν πλαστές! Έτσι λέει ό Πιτζάν! Άκούστηκε από τό διπλανό δωμάτιο ή φωνή του συνομιλητού του Φλωρεστάν.

Τότε ό ύποκόμης του άπάντησε γεμάτος όργη: — Ψέμματα, Μπαντινώ!... Φταις όμως έσύ που μούβρηκες έναν τέτοιο τύπο νά μου δανειση χρήματα... Δεν του φτάνουν όσα μου έθαγε ως τώρα;... Θέλει ακόμα νά μ, έκρίβωση.

— Μην παραφέρεσαι, άγαπητέ μου ύποκόμη, του άπάντησε ό Μπαντινώ. Φρόντισε μόνο νά βρης τά χρήματα... Ή όραία σου δούκισσα έχει άφθονα για νά σου δάση... Άλλοιώς εισαι χαμένος άνθρωπος... Καί θά ήταν κρίμα για μία πλαστογραφημένη συναλλαγματική νά πές ν' άναπνεύσης τον άέρα τώνκατέργων τής Τουλών. Δεν εινε άλλωστε πολλά αυτά που σου ζητάει ό Πιτζάν για νά σίληση τήν έπιταγή... Είκοσιπέντε χιλιάδες φράγκα και ξεμπερδεύεις για

Ό κόμης θέλησε νά όρμηση προς τό διπλανό δωμάτιο...

πάντι, απ' αυτόν...

Αυτά τα λόγια ειπε ο γνωστός μας δικηγόρος Μπαντινώ, ο οποίος, όπως θα θυμόνταν οι ανάγνωστα: μας, ήταν έκτος των άλλων, και διαχειριστής της ανύπαρκτης πειά περιουσίας του υποκόμητος.

— Τι να κάνω; Τι να κάνω; Ξεζέ μου; μουρμούριζε ο Φλωρεστάν. 'Απ' όσα έχω μέσα σ' αυτό το μέγαρο, τίποτε πειά δεν μου ανήκει. Δεν έχω δικιά μου ούτε εκκοσι, λουδοβικεια...

— Ποιός σάς ειπε να βελήσετε να ξεγελάσετε τον κόσμο με πλαστογραφημένες συναλλαγματικές! ειπε ο Μπαντινώ. Τώρα όμως δεν υπάρχει άλλη λύσις παρά να καταφύγετε στην ώραια σας δούκισσα. Είστε πολύ ξευπνος και μπορείτε να την μπλέξετε με τα λόγια σας... Πηγαίνετε μάλιστα ανέσως... 'Εντωμεταξύ θά πάω κ' εγώ στον Πιτζάν και θά προσπαθήσω να του πάρω μια δυό ώρων αναβολή...

— 'Ω, τι ντροπή! Τι αίσχος!...

— Λοιπόν, ώρεβουάρ, αγαπήτε μου κόμη.

Και ο Μπαντινώ βγήκε έξω. 'Αφού η πόρτα έκλεισε πίσω του, ακούστηκε ο Φλωρεστάν να φωνάζει μ' άπελπισία.

— Θεέ μου! Θεέ μου! Θεέ μου!

'Επειτ' από τη συνομιλία αυτή απ' την οποία είχαν μάθει ο κόμης την άτιμια του γιου του κι' η δούκισσα τον άνθρωπο που είχε αγαπήσει τυρά, έμειναν κι' οι δυό άμλητοι και άκίνητοι. Είχαν ακούσει τον ίδιο το Φλωρεστάν να όμολογεί μόνος του τά άσχη του!

Τέλος, ο γέρος κόμης, άπλώνοντας το χέρι του προς το δωμάτιο στο οποίο βρισκόταν ο γιουός του, χαμογέλασε πικρά και συγχρόνως έβριζε ένα βλέμμα περιφρονητικό στη δούκισσα, σαν να της έλεγε: «Να ο άνθρωπος για τον όποιον έκανες τόσες θυσίες! Να ο άνθρωπος για τον όποιον με κατηγορησες πρό όλλοι ότι τον έγκατέλειψα!»

Η δούκισσα κατάλαβε για μία στιγμή τη μομφή του κ' έσκυψε το κεφάλι της χωρίς να πη λέξει.

Ο κόμης φαινόταν τώρα έκμηδενισμένος. Τα μάτια του ήσαν άπλανη, το κεφάλι του σκυμμένο, τα χέρια του κρεμόντουσαν. Κάθε τόσο ένας στεναγμός φύσκωνε το στήθος του.

Η δούκισσα τον κύταζε μ' άνησυχία. Σε μία στιγμή μάστιχα τον πλησίασε και του ειπε με σιγανή φωνή:

— Θάρρος, σεβαστείτε μου φίλε. Ξέρω τώρα τι μου μένει να κάνω και για σας και γι' αυτόν τον άνθρωπο.

Ο γέρος κόμης την κύταξε στα μάτια. 'Επειτα άνασήκωσε το κεφάλι του, η όψη του πήρε μία έκφραση άπειλητική και ξεχνώντας ότι μπορούσε να το άκούση ο γιουός του, φώναξε:

— Κ' εγώ ξέρω τι μου μένει να κάνω και για σας και για τον έαυτό μου και γι' αυτόν τον άνθρωπο.

— Ποιός εινε μέσα; άκούστηκε, έκλεινη τη στιγμή, άνησυχία η φωνή του υποκόμητος από το πλαγινο δωμάτιο.

Άμέσως η δούκισσα θέλοντας ν' άποφύγει μία συνάντησι με τον έραστή της, έφυγε από τη κρυφή πόρτα που οδηγούσε στην ιδιαιτέρα έξοδο του μεγάρου.

Ο Φλωρεστάν, άφοι και πάλι, ρώτησε ποιός εινε μέσα, και δεν έλαβε άπάντησι, μπήκε μέσα στο γραφείο όπου βρέθηκε αντιμέτωπος με τον πατέρα του.

Η λευκή γενειάδα του γέροντος, τόσο ειχε άλλοιωσει τη φαισηγονμία του, ώστε ο γιουός του που ειχε χρόνια να τον πη, δεν τον άναγνώρισε στην άρχη και προχώρησε άπειλητικά προς αυτόν:

— Τι ζητάτε έδω; τον ρώτησε με συκρατημένο θυμό. Ποιός είσθε;

— Είμαι ο σύζυγος αυτής της γυναίκας! άπάντησε ο κόμης δείχνοντας με το χέρι του τη προσωπογραφία της μητέρας του Φλωρεστάν, η όποια κρεμόταν στον τοίχο.

— Πατέρα μου! φώναξε ο Φλωρεστάν και τραβήχτηκε πίσω φοβισμένος.

Ορβιτος, εξαγριωμένος, με το πρόσωπο κατακόκκινο από την όργη του, με τα χέρια του σταυρωμένα επάνω στο στήθος του, ο κόμης προκαλούσε

τώρα έναν άπερίγραπτο φόβο στο γιουό του, ο όποιος δεν τολμούσε να τον κυτάξει στα μάτια.

— Πατέρα μου! έσαναίπε σε λίγο ο Φλωρεστάν έκμηδενισμένος.

Είσαυτε έδω;

— Ναί, ήμουν έδω!

— Άκούσατε λοιπόν;

— Ναί, τα άκουσα όλα!...

— 'Ω! Έκανε ο υποκόμης με συντριβή, κρύβοντας το πρόσωπό του μέσα στα χέρια του.

'Επακούθησε μ' άσιγη σιωπή.

Τώρα, ο Φλωρεστάν, ο όποιος ειχε άρχισει να συνέρχειται κάπως από την κατάπληξι και το φόβο που του ειχε προκαλέσει η άπροσδόκητη έμφωνισις του πατέρα του, πονηρός καθώς ήταν, σκέφθηκε να έπαφεληθθ της ευκαιρίας αυτής.

«Δεν χάθηκαν ακόμα όλα, σκέφθηκε μέσα του. Ποιός ξέρει; Μπορεί να με σώση ο πατέρας μου... Τα άκουσε όλα και άσφαλώς δεν θ' άφηση τόνουά του να δυσφημισθ... Πλούσιος δεν εινε, αλλά άσφαλώς θά μπορούση να μου έξοικονομήση εκκοιπέντε χιλιάδες φράγκα. 'Εδω χρειάζεται πονηριά... Άς προσπαθήσω να τον καλοπιάσω...»

'Επειτα δίνοντας στη θελκτική μορφή του μια πικρή έκφρασι άπελπισίας, εφώνοντας ίκετευτικά τα χέρια του.

— 'Ω! πατέρα μου! Είμαι άξιοθρήνητος! Να σας ξαναβλέω έπειτ' από τόσα χρόνια σε μία τέτοια στιγμή! Πόσο ένοχο θά με νομίζετε; Άλλά δεχτήτε να μάς άκούσετε...Σας ίκετεύω! Δεν θέλω να δικαιολογηθώ. Θέλω μονάχα να σας διηγηθώ τη ζωή μου... Πατέρα μου, μου το έπιτρέπετε αυτό;

Ο γέρος κόμης ντε Σαιν-Ρεμυ δεν άποκρίθηκε. Η έκφρασις του προσώπου του παρέμενε άναλλοίωτη.

Κάησε σε μία πολυθρόνα και στηρίζοντας το σαγονί του στην πάλამη του, κύταξε τον υποκόμητα σιωπηλός.

Ο Φλωρεστάν άγνοούσε τα πραγματικά αισθήματα του πατέρα του άπέναντι του: άγνοούσε τις τρομερές άμφιβολίες που τον βασάνιζαν, σχετικώς με την γνησιότητα του ως παιδιού του και τον νόμιζε για κανένα άγαθό γεροντάκι που θά μπορούσε να τον ξεγελάση εύκολα και να πετύχη κατόπι άπ' αυτόν ότι ήθελε.

— Πατέρα μου, ξαναρώτησε με δειλία, μου έπιτρέπετε να μιλήσω;

Και νομίζοντας τη σιγή του κόμητος, ως σιωπηλή συγκατάθεσι, έξακολούθησε:

— Όταν ειχα το δυστύχημα να χάσω τη μητέρα μου, την καλή μου μητέρα που τόσο τυφερά μ' αγαπούσε, ήμουν μόλις είκοσι χρόνων. Βρέθηκα τότε κατόμονος, χωρίς κανένα σύμβουλο, χωρίς κανένα προστάτη. 'Ημουν κάτοχος μιας μεγάλης περιουσίας και καθώς ήμουν άπο παιδι σунηθισμένος στην πολυτέλεια, την δαπανούσα άσυλλόγητα. Το μεγάλο πάθος μου ήταν η κομψότης. Με την κομψότητα μου ντροπιάζα άλλους νέους που ήσαν δέκα φορές πλουσιώτεροι από μένα. 'Εθυσίασα τα πάντα στην κομψότητα και στην πολυτέλεια. Γά ήθελα όλα, λαμπρά, τέλεια. Άπο τους σταλόους μου ως την τραπεζαριαν μου κι' από τις γραβάτες μου ως τα μπαστούνια μου. 'Εγινα εγώ ο ρυθμιστής της μόδας στο Παρίσι, κι' ότι φορούσα όλοι έσπευδαν να το μιμηθούν. Όλη η άριστοκρατια φρόντιζε να έξασφαλιση προσκλήσεις στους χορούς του μεγάρου μου. Όλοι με θαύμαζαν, όλοι μ' έξυμνούσαν!

— 'Ημουν ο βασιλεύς της μόδας. Άπ' αυτό συμπεραίνετε, πατέρα μου...

— Συμπεραίνω— τον διέκοψε σαρκαστικά ο κόμης— ότι και στο κάτεργο, που είμαι βέβαιος πως θά πάς, θά βρης έναν καινούργιο τρόπο να φεράς τις άλυσίδες κι' ο τρόπος αυτός θά γίνη κατόπι της μόδας μεταξύ των έγκληματιών. Θά λές πως φεράνε τις άλυσίδες τους ά λ ά Σ α λ ν Ρ ε μ υ... Και μ' ένα πικρό τόνου στη φωνή του, ο γέρος κόμης έπρόσθεσε:

— Και Σαιν-Ρεμυ εινε τ' όνομά μου.

'Επειτα σώπασε πάλι.

(Άκολουθεί)

Προκαλούσε έναν άπερίγραπτο φόβο στο γιουό του, ο όποιος δεν τολμούσε να τον κυτάξει στα μάτια.